

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов /

38-ше (3530) №,
2021 ий 17 сентябрь,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Кидыштем – йоча газет

– Ура-а-а, «Ямде лий» толын! – Волжский район Пётъял школын тунемшыже-влак ик вашлиймаште куанен кычкыралыч. Тунамак газетыште шкеныштын да йолташыштын лумыштым кычалаш пижыч. Тўналтыш класслаште тунемше-влак «Ямде лийым» чыланат редакций гоч налыт. Туныктышо-влак газетыш ончыч возен шогышо-шамычын кугу кўкшытыш шумышт нерген ўдыр-рвезе-влак-лан чўчкыдын каласкалат.

Теат сенгымашке шунеда? «Ямде лий» тыланда полша. Тўр-лў йўным кучылтын, 2022 ийын икымше пелийжылан газет-лан возалташ вашкыза!

ПОДПИСКЕ

Рекламе.

Верласе почто отделенийшке мийыза але почтаьон деч подпискым ышташ йодса.

Индекс – П4696.

Ак – 369 тенгеат 12 ыр.

Мўнгў гыч лекде, онлайн возалташ лиеш.

Тидлан podpiska.pochta.ru сайтыш пурыза але «Почта России» мобильный приложений гоч возалтса. Ак тыгаяк.

Редакций гоч возалтын кертыда. Ак – 150 тенге.

Электрон газетым луднеда гын, **89027382237** номерышке **150 тенгем** пыштыза да yamde_lii@mail.ru адресыш лўмнердам возен колтыза. Газетын электрон версийжым электрон (E-mail) адресышкыда колтена.

Электрон газетым **кугарня24.рф** сайтыште «Кевыт» ужашыштат налын кертыда.

«Ямде лий»+«Кугарня» газет-влак комплектлан возалташ лиеш.

Ак – 895 тенгеат 14 ыр.
Индекс – ПМ874.

Х.АЛЕКСАНДРОВАН фотожо-влак.

Фотом школын архивше гыч налме.

Марий Турек район.

Адам гай лийнем

Шинчымаш кечын Арбор школын 8-ше классыштыже тунемше Адам Малининлан (снимкыште) Почётан грамотым кучыктенит. Рвезе «Лудыкшыдымылык школ» регион-влак кокласе танасымаште чолгалыкым ончыктен. Адам Марий Элын командыж дене пырля Мордовийыште кундемнан чапшым арален. Тудо кычалме-утарыме пашаште, тюрло чаракым, тул гоч эртымаште, вийым тергыме упражненилам ыштымаште сенгышыш лектын. Рвезын сенгымашыже – физкультурым тунуктышо Л.Н.Семёнован кугу паша лектышыже. Мыят Адам гай лийнем.

Амалия ЗЫКИНА.

Историйым шергалына

21 сентябрьыште
Российыште Воинский чап
кече палемдалтеш.
1380 ий ты кечын князь
Дмитрийын вуйлатыме
руш войска Куликово
пасушто татар-монгол-
влакым кырен шалатен.
Ты сенгымаш деч вара
князь Дмитрийым Донской
манаш тунгалынит.

Мотор тора кундем

Кеҗежым еш дене
Абхазийыш миен коштна.
Мыланем тусо пуртүс кел-
шыш. Пальмым, кактусым,
кугу алоэм икымше гана
ужым. Кугу курык вуйышто
шокшо кечынат лум кия.
Шем теҗызын шинчалан
вудшым тамлышым. Мундыр
кундемыште лиймем кызы-
тат омеш конча.

Алина СОЛОВЬЕВА.

У Торъял, Немда.

«Тұвыра шуматкече»

Национальный сымектыш гимназийын 8-ше «Б» классыштыже тунемше-влак (снимкыште) «Тұвыра шуматкече» акцияштыке ушненит. Нуно У Торъял районыш экскурсий дене миенит. Книгагудышто, краеведений тоштерыште лийынит. Тунемше-влаклан Элембай селасе Шукшанский бога-турский заставе поснак келшен. Тушто руш патыр-влак нерген онайын каласкаленит, шун гыч шинчал атым ышташ тунуктенит.

Йо-
ча-ша-
мыч тюр-
ло мо-
дыш де-
не моды-
ныт,
пикш де-
не луй-
каленит.
Экскурсий
удыр-
рвезе-

Фотом гимназийын архивше гыч налме.

влакын ушешышт кужу жаплан кодаш.

Э.В.ПЕТРОВА, тунуктышо.

Российысе увер

14 ияш деч кугурак
ийготан-влак, «Гимн
радости» всероссийский
фотоконкурсш ушныза. 5
фотом войзен, 31 октябрь
марте photo@darwinmuse-
um.ru адрес дене электрон
почтыш колтыза.

8-11-ше класслаште
тунемше-влак «ФИНАТЛОН
для старшеклассников» все-
российский олимпиадышке
ушнен кертыт. Тудо 6
декабрь марте шуйна.
Тұрыс уверым fin-olimp.ru
сайтыште лудса.

Ялысе самырык-вла-
кын российысе ушемышт
14 ияш деч кугурак ийго-
тан-влаклан «Моя малая
родина» всероссийский ус-
талык конкурсым увертарен.
Пашам 31 октябрь марте
rssm.su сайтышке колтыза.

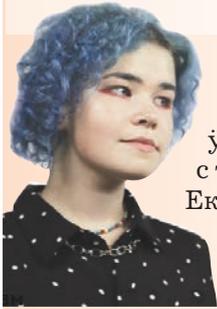
Марий Элысе увер

Йошкар-Оласе
Бауман лицейын тунемшы-
же Булат Юсупов «Большая
перемена» всероссийский
конкурсшто эксперт ли-
йын. Тудо школым чоңымо
да олмыктымо годым у тех-
нологийым кучылташ тем-
лен. Булат Озан олаште
эртаралтше полуфиналыш
каяш ямдылалтеш.

2-3 октябрьыште
Оршанке посёлкышто
А.Падерова лумеш
«Есенинские вечера» рес-
публикысе фестиваль-кон-
курс эртаралтеш. Тушко 14
ияш деч кугурак-влак ушнен
кертыт. Йодмашым 25 сен-
тябрь марте колтыман.

Республикысе марий
тұвыра рудер 27 сентяб-
рыште «Конферансье кон-
цертных программ» респуб-
ликысе смотр-конкурс
эртара. Йодмашым mari-
centr_konkurs@mail.ru адрес
дене электрон почтыш 20
сентябрь марте колтыман.

«Ушан чарналтыш»

Советский район Вечын селан ўдыржӧ, ПГТУ-н студенткыже Екатерина Юркина (снимкыште) «Добровольцы

России» всероссийский конкурсын регионсо йыжыныштыже «Малая Родина» таҥасыште «Ушан чарналтыш (остановко)» проектше дене сенышыш лектын.

– «Детский форсайт» всероссийский конкурсын форумшыштыжо шочмо ялым тўзатыме нерген проекттым возаш таратеныт. Командыште кумытын лийынна. Ме шочмо кундемыште остановко-влакым сӧрастараш кумылаҥынна. Но тыглай дене огыл, а йоча-влаклан пайдам кондышо сўрет дене. Проекттым Советский районшышто илышыш шындарена. Йоча-влак школ автобус дене кудалыштыт. Чыял-

тыдыме але рўдакше остановкышто тудым вучат. Проектна шочмо кундемлан у тўсым пурташ полшаманын ўшанена, – ойла Екатерина.

Кажне чарналтыш посна предметлан пӧлеклалтын. Кажнылан тўсым, персонажым, дизайным шоненыт. Тушан правил-влакым возат. Теве Колянур ялысе остановко марий йылмысе падеж-влак дене палдара.

Вес районсо волонтер-влак дене ончыкыжым палыме лияш да проектым вес кундемлаштат илышыш шындараш шонат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Фото-влакым еш архив гыч налме.

«Пушкин» театрыш ўжеш

Марий Элыште «Пушкин карте» программыв илышыш шындарат. Тоштер ден театрлашке билетым тиде карте дене налаш лиеш. М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме ден Марий самырык театрлаштат тыгай йӧн дене пайдаланен кертыда. Театр-влакын сайтыштышт спектакль-влакым «Пушкин карте» тамга дене палемдыме. Районласе школлан тунемшыже-влак класс дене тўшкан толын кертыт. Марий артист-влак школлашке йодмо почеш шке мияш ямде улыт.

4-8-ше, 10-11-ше класслаште тунемше-влак **Всероссийский тергыме пашам 2022 ий 15 март гыч 20 май марте возат.** 4-8-ше класслаш

коштшо-шамыч руш йылме да математике дене шинчымашыштым обязательно тергышаш улыт. Тылеч посна ешартыш предметла дене возат: 4-ше класс – окружающий мир дене; 5-ше класс – биологий да историй дене; 7-ше класс – кок предмет дене; 10-шо класс – географий дене. 11-ше классыште тунемше ўдыр-рвезешамыч ЕГЭ-м кучаш ойгырдымо предметла дене тергыме пашам серат.

Конкурс

Петр I (1672-1725) шочмыжлан 350 ий темме лўмеш марла пырдыжгазет конкурсым увертарена. Кагаз да, компьютерысе тўрлӧ программыв кучылтын, электрон газетым ямдылаш лиеш. Конкурсышко шкет, еш, класс дене ушнен кертыда. Газетым редакцийышке кондаш але, фотом ыштен, электрон почтыш колташ лиеш. Сеныше-влакчан чапле пӧлекым кучыктена. Паша-влакым 1 декабрь марте вучена.

11-ше классыште тунемше-влак иктешлыше сочиненийым тений 1 декабрьыште возаш тўналыт. Тудын тематике направленийже-влак пале улыт: «Человек путешествующий: дорога в жизни человека», «Цивилизация и технологии – спасение, вызов или трагедия?», «Преступление и наказание – вечная тема», «Книга (музыка, спектакль, фильм) – про меня», «Кому на Руси жить хорошо? – вопрос гражданина».

Ме пырля тунемына, Ик еш гае улына. Мурена да куштена, Веселан ме илена.

Даша РЯБИНИНА.
Советский, Кельмаксола.

Фотом еш архив гыч налме.

*Йоч тӧрзаттым,
мјндыр тос!*

Чорайыште – марий шӱлыш

Пошкырт кундем Мишкан районысо Чорай школ (кызыт Я.Ялкайн лӱмеш марий гимназий) шуко тунемшылан марий тӱняшке корным почын. Серызе Я.Ялкайн, журналист да краевед Г.Зайниев, Марий Элын калык писательже В.Абукаев-Эмгак, Марий Элын сулло артистше А.Асмаев да моло уста еҥ-влак тыште шинчымашым погеныт. Чылажат шочмо йылмым йӧратымаш гыч тӱналын.

Кызыт гимназийыште марий йылмым да литературым тунныктышо А.Л.Юзукбаева (снимкыште йоча-влак дене пырля) шочмо йылмым йӧраташ кумыланда. Гимназийыште – 210 ӱдыр-рвезе. Нуно чыланат марий йылме (шочмо йылме семын) ден литературым тунемыт.

– *Йоча-влак шочмо йылмыштым куанен шымлат, но ончычсо семын огыл. Нелылык шижалтеш. Йочасадыште, школышто моло предметым вӱдымӧ годым тунныктышо-влак шукыж годым рушла умылтарат,* – оила Анжелика Леонидовна.

Марий йылмым келгын-

рак тунемаш, тудын сылнылыкше дене палыме лияш «Шочмо йылмым йӧратем» кружок полша.

Тӱрлӧ марий мероприяти-йым эртарат, марий калык йӱла, пайрем-влак дене палдарат, онай верлашке экскурсий дене коштыт, уста еҥ-влак дене вашли-

йыт, «Чолман» газет дене пентгыде кылым кучат. Лектыш уло: тунемше-влак тӱрлӧ конкурс ден олимпиадыште сеҥышыш лектыт. Эн тӱнжӧ – марла кутырат да марий улмышт дене кугешнат.

Шочмо йылмым арален кодымаш А.Л.Юзукбаевам моткоч тургыжландара:

– *Тиде уло калыкын пӱсӧ йодышыжо. Мемнан, тунныктышо-влакын, ик эн кугу пашана. Тидын нерген погынымашлаште, советанийлаште чон коржын канашена. Йоча марла кутырыжо манын, кажне тунныктышо тыршышаи.*

Х.АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом гимназийын архивше гыч налме.

М Кӧмӱтӧш – лӱмнерым волташ.

Чеве́р ола

Мый Йошкар-Олашке миенам. Эне́рӱмбалне мотор по́рт-влакым ужынам. Латкок апостола́н шага́т о́рыктарен. Чарла Кре́мльыште моторын войзалтынам. Чавайн бульварыште моткоч келшен. Шуко памятникым ужынам. Йошкин пырысын чапажым кучен, шонымашем ойленам. Вашке шукталтеш, шонем. Марий ола пеш со́рал.

Андрей ШУРМЕТОВ.
Татарстан,
Агрыз, Буймо.

Фотом еш архив гыч налме.

Токтар ялем

Мый Токтар ялыште шочынам. Вершо́р пеш со́рал. Пуштуп ден Ушка́л ер-влак улыт. Ушка́л манмыже тендам о́рыктарыш, очыни. Тушко ушка́л пурен каен манын ойлат. Ялысе кугу садыште тӱрлӧ емыж-саскам ончен куштат. Токтарыште В.Абукаев-Эмгак шочын-кушкын. Ме тудын дене кугешнена.

Марианна ЯНДУБАЕВА.
Пошкырт, Мишкан.

Ача – сай оза

Ме ешыште кум икшыве кушкына. Ачана Алексей Алексеевичым чот йӧратена. Тудо мемнан верч пырша. Ижевск олесе ик заводышто слесарьлан пашам ышта. Мӧнгыштӧ сай оза. Ешыште пагалымаш да йӧратымаш озаланат.

Виктория ТКАЧЕНКО.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

ПОЛЫШЫМ ПУА

Школысо психолог могай пашам шукта? Тиде йодышлан Морко район Коркатово лицейын психологшо **А.Ю.КОЛЬЦОВА** (снимкыште) вашмутым пуа:

– Йочан икымше классыш тунемаш толмекше, психологын пашаже тўналеш. Изирак класслаште йоча-влак икте-весеышт дек писынрак тунемышт манын тыршена. Кыдалаш класслашке куснымо годым нелылык ынже лек манын, тўрлў ой-канашым пуэна. 9-ше, 11-ше класслаште тунемше-влакым ОГЭ-м, ЕГЭ-м сайын кучаш ямдылена.

Тўн шонымашна – тунемаш йўным ышташ, каже йочан вианмыжым эскераш да неле ситуаций гыч лек-

таш полшаш. Ме тўрлў темым тарватена. Тунемше-влак тамакым шупшаш ынышт тунем, наркотикым ынышт кучылт, уда корныш ынышт шогал манын, профилактике пашам эртарена. Икшывын койыш-шоктышыжым да ончыкылык илышлан ямде улмыжым аклымаш Россий мучко эртаралтеш. 13-18 ияш йоча-влак компьютер дене тестированийым ыштат. Тренинг-влакым изирак тўшка але посна йоча дене эртарена. Ача-ава-влак дене кылна пентгыде. Лекше йодышым писын да жапыштыже рашемдаш тыршена.

Изи-неке эмганен кушшо йоча-влаклан посна тунемме план уло. Логопед, психолог, туныктышо-влак нунылан келыштарыме программем почеш шинчымашым пуат. Йочан психикыже ынже эмгане, экшыкым ынже шиж, моло семьянак пырляште тунемже манын, ятыр пашам шуктена.

Е.ИВАНОВА мутланен.
Фотом еш архив гыч налме.

Сўретым тўткын ончыза.

Сўретыште **фламингом** эн ончыч ужында гын, весела койыш-шоктышан, шонкалаш йўратыше улыда. Усталык шўлышда дене ойыртемагыда.

Шинчашкыда эн ончыч **ўдыр** пернен гын, тўткылыкда писе. Те шкаланда ўшанеда, шонымашке шуаш тыршеда. Чытышан да оптимист улыда.

Подростко ача-ава ваштареш кугу йўк дене але шыдешкен мутланен кертеш. Шонымашыжым весын деч кўшкў шында. Икшыве дене кыл ынже лушко манын, мом шотыш налман!

- ➔ Йоча дене йолташ семын кутырыза.
- ➔ Пентгыде да тунамак поро лийын моштыза. Ида шылтале.
- ➔ Икшывым колыштын да тудлан улышым пуэн моштыза.
- ➔ Шонымашыжым шотыш налза. Пырля шинчын кутырен, ик ойыш писынрак шуаш лиеш.
- ➔ Йочан кў дене келшымыжым эскерыза. Йолташыже-влакым мўнггў ўжмыж годым тореш ида лий.

ИДА ЛЎД

Кодшо ийын вес школыш тунемаш куснаем. У школ, у йоча-шамыч, палыдыме туныктышо-влак. Коркатово лицейыш икымше гана толмем годым изиш ўрмалгенам. Вес школыш куснымо годым кеч-кунамат лўдыкшын чучеш. Сандене ме шкенам ямдылышаш улына. У тунемме верыште шкендым кузе ончыктет, туге тыйым аклаш тўналыт. Кызыт у йолташем-влак мылам эн лишыл, йўратыме улыт. Эре тыште тунеммема веле чучеш. Йоча-влак, вашталтыш деч ида лўд.

Настя ИВАНОВА.

Морко, Коркатово.

ШКОЛЫМ ВАШТАЛТЫШЫЛАН – ОЙ-КАНГАШ

- ✓ Вес школыш у тунемме ий тўналмеке, чырык пытымеке вончыман.
- ✓ Ончысо йолташда-влак дене келшымым ида чарне.
- ✓ Чолга улмыдам икымше кечынак ида ончыкто.
- ✓ Игылташ тыршыше-влак дене йўкым кугемдыде, шыр-гыжалын кутырыза.
- ✓ Шкендам кўшкў ида шынде, весым пагалыза.
- ✓ Коллектив деч ўрдыжтў ида лий.

ЭН ЛИШЫЛ

Энертыш, ўшанле айдеме Улат тый,

эн лишыл йолташ.

Чонемже куан дене теме, Кунам угыч толыч ужаш.

Дима ВЕДЕНЬКИН.

1-ше №-ан

Шернур школ.

Кугу кавун

Авам шошым кавун нӧшмым шынден. Сентябрьлан тыгай кугу (снимкыште) кушкын. Ме моткоч ӧрынна да йывыртенна. Кавун гыч пучымымшым шолтена, а тушыжым коштена.

Катя ТАНЫГИНА.
2-шо номеран Советский школ.

Элнет дек

Школыш кайме деч ончыч авам да шӱжарем дене мемнан кундем гоч йоген эртыше Элнет дек мийышна. Пӱртӱсшӧ могай мотор! Лышташ-влак нарынчалгаш тӱналыныт да, лывыла койын, мландышке велыт. Йол йымалне шыр-шыр шокта. Йырваш пӱртӱсын вашталтмыже шижалтеш. А Элнет эгерын вӱдшӧ могай яндар: кол-влакын ийын коштмышт коеш. Кызыт кундемыште – шыже. Ме уэш парт коклашке шинчынна.

Саша СТЕПАНОВА.
Волжский, Упшер.

Коча-кова дене

Кенеж каникулым коча-ковам дене эртаренам. Ковам, сулен налме канышыш лекмекеже, кияр, помидор дене тӱрлӧ эскпериментым ышташ тӱналын. Тудын пакчасаскаже эн ончыч кушкын шуэш. Мый вӱдым шаваш, шӱкшудым сомылаш полшенам (снимкыште). Ӱдыр-рвезе-влак, коча-ковада-влак нерген ида мондо.

Давид ТИМОФЕЕВ.
Волжск, 2-шо номеран школ.

*Мӱндыр пасу гычын ялыш,
Ял гыч адак чодырам,
Эр кечыйолым ӧндалын,
Ошкылын шыже модам.*

З.ЕРМАКОВА.

Фото-влакым еш архивла гыч налме.

Школышто сай

Кенеж каникул писын эртен кайыш. Йолташем-влак дене уремыште модынам, ача-авам дене пырля йӱштылаш коштынам. Авамлан сурт сомылкам ышташ, пакчаште шӱкшудым сомылаш полшенам. Книгам лудашат монден омыл. Ынде шуко йомакым палем. Кенежым канаш пеш сай, а школышто эше сайрак.

Диана ГРИГОРЬЕВА.

Морко, Купсола.

Шонанпыл тӱсан кумыл

Кенеж кечым ме тыге ужатышна. Шыже пагытым кумыл нӧлтын вашлийна. Икшыве-влак (снимкыште) тӱрлӧ койыш-шоктышан, тӱрлӧ кумылан улыт, чылт шонанпыл гай. Нуным келшымаш уша. Вес ийын школышко каят, парт коклашке шинчыт.

Н.ГОДУНОВА.

Йошкар-Ола, 80-ше номеран йочасад.

Шӧртньӧ шыже

Йӧратыме пагытем – шыже. Тыгодым пӱртӱсым эскераш келша. Кечын кужытшо кӱчыкемеш, игече юалга. Мардеж утларак йӱдвел могыр гыч пуа. Пушенте лышташлам кӱрыште. Нуным вигак мландышке ок пыште: южышто пӧрдыктылеш, арныктара, вара волта. Шыжым йырым-йыр шӧртньӧ тӱс озалана.

Таня СУВОРОВА.

Морко, Коркатово.

Поян лектыш

Каныш кечын коча-ковам деке паренгым лукташ миенам. Тений тудо сайын шочын. Мый корзингаш шолдыра паренгым погенам (снимкыште). Пакчасаска гыч авам тутло кочкышым ямдылаш тӱналеш, а тыгыдыжым ковам вольык-лан пукша.

Рома РАТМАНОВ.
Йошкар-Ола,
19-ше №-ан школ.

Геленджик келшен

Фотом енг архив гыч налме.

Кенеж каникул жапыште Шем теңыз воктеке канаш миенна. Геленджик ола моткоч келшен. Сафари-паркым кызытат порын шарналтем. Курыкышто верланыше зоопарк кок ужаш гыч шога. Икымше ужашыште могай гына янлык огеш иле: изи маймыл гыч тўналын, слон марте. Канат корно дене 640 метр кўкшытышкō кўзымеке, кокымшо ужашыш логалат. Тушто лыве ончерым, террариумым, дольменым да молымат ончал савырнаш лиш. Верысе пўртўсым йывыртен эскерет, курык вуй гыч теңызышке кидым шуялтет. Вес ийынат тушко кайынем.

Артём ПЕТРОВ.

Йошкар-Ола, 19-ше номеран школ.

Лумат огыл, йўрат огыл – порсынла койын велеш.
Чигō нуным ок лўдыктō – чылан чытырат.

Тушто-влак.

Мастар кид

Сўретым ончен, ваштар лышташ гыч розам ыштыза.

Оксам кучылташ тунем

Кевытыште «3 по цене 2» манын возымым ужда гын, шоналтыза: ик арвер веле кўлеш гын, утым налман але уке?

Брендлан уто оксам ида тўлō.

Кугурак упаковкан сатум налза. Тыге шулдырак лектеш.

Кевытыште ўыл полкысо сатум ончыза. Кевытче-влак шинча ончылан шергаканрак арверым верандат.

Рекламе.

САНКТ-ПЕТЕРБУРГСКИЙ ТЮЗ им. БРЯНЦЕВА НА СЦЕНЕ ТЕАТРА ШКЕТАНА

21 СЕНТЯБРЯ 18.00	У. Шекспир Зимняя сказка		16+
22 СЕНТЯБРЯ 18.00	А. Пушкин Маленькие трагедии		16+
23 СЕНТЯБРЯ 11.00	Ремейк сказки Е.Шварца Сказка о потерянном времени		6+
24 СЕНТЯБРЯ 11.00	А. Волков Волшебник Изумрудного города		6+
24 СЕНТЯБРЯ 18.00	По одноименной повести Н. Карамзина Бедная Лиза		16+

КАССА 8(8362) 78-13-78 SHKETAN.RU

Лышташ вараш кодын йога – кужу шыжылан.

Калык пале.

«Ямде лий» йоча газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

УЧРЕДИТЕЛЬ: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве.

Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиым аралымаште законодательствым шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлō лийын кертыт. Серыш-влак мōнтех огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо пōрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

Костя ШЕХУРДИН.
Шернур, Кукнур.

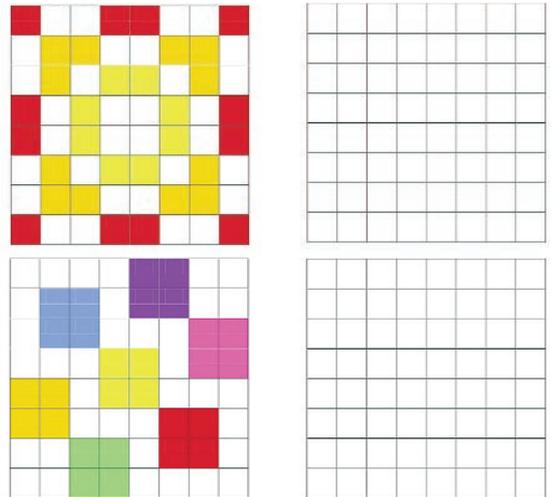
Рвезе, понгым погышыжла, чодыраште йомын. Тудлан чодыра гыч лекташ полшыза.

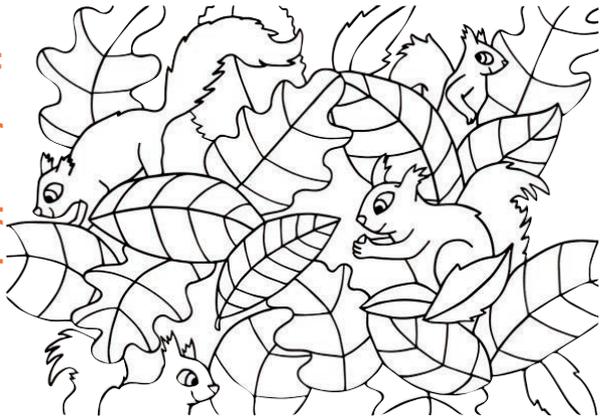
Ўмылка-влакым муза.

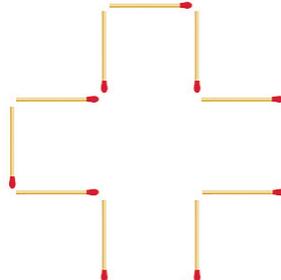
Сүретым ончен, чын чиялтыза.

Сүретым чиялтыза. Тыш-те мыняр урым ужда?

Кум квадрат лекше манын, кум шырпым вер дене вашталтыза.

Судоку

		9			1
5				6	
4		3			7
8			5		
	1			2	
		4			9
7			1		8
	9				3
2			7		

Шыже нерген калыкмутым лудса.

Шыже велеш поян.

Шыже пагыт поян.

Шыже кече түрлө.

Шыжым үлыкө вола.

Шыже кечын түрлө игече лиш.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Интернетысе сүрет-влакым кучылтмо.

– Ёдырем, холодильникым кажне вич минутшто почат. Тиде жапыште иктаж-мо вашталтеш?

– Вашталтеш. Кампетке-влак шагалемит.

Ял, села да посёлко-влакын могай район гыч улмыштым палыза.

Усurt Варангыж

